

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Ratkócai Richárd Ügyvédi Iroda (...) által képviselt ... Korlátolt Felelősségű Társaság (...) felperesnek, dr. Juhász Gabriella ügyvéd (...) által képviselt ... (...) alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. február 10. napján kelt 32.G.41.504/2009/23. számú ítélete ellen az alperes részéről 27. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes 10.Gf.40.313/2010/5. szám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és mellőzi a kamat 7%-kal növelt összegére vonatkozó ítéleti rendelkezést, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (kétszázezer) forint jogorvoslati perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2002. június 18-án kötött szerződéssel kizárólagos képviseletet adott az általa gyártott boros hordók ... területén történő értékesítésére, határozatlan időre, a ... Kft. részére, melynek tagja az alperes és ... - utóbbi a cég önálló képviseletére jogosult ügyvezetője volt - a társaság 2005. február 3-i cégnyilvántartásból történő törléséig.

A társaság megszűnése a kialakult üzletmenetet nem érintette; 2007 nyarán újabb írásbeli szerződés megkötéséről kezdtek tárgyalásokat; a felperes 2007. augusztus 21-i dátumú, határozott idejű szerződés-tervezetet küldött ... részére, aki észrevételeit írásban közölte - többek között -, kitért arra, hogy a szerződés-tervezet felmondási időt nem jelöl meg, és arról sem tesz említést, hogy mi történik a szerződés lejártával, az addigi vevőkkel, illetve a jelenlegi tesztelő vevőkkel.

Az alperes 2007. október 11-i válaszlevelében ezen felvetésre azt közölte, hogy „A szerződésben azért nincs felmondási idő, mert az árak, lekötött mennyiségek konkrét évekre szólnak, tehát határidősek.”

A 2007. augusztus 21-ére dátumozott képviseleti szerződést a felperes gyártóként, a „...” részéről ... képviselőként írta alá; a szerződés időbeli hatálya 2008. június 30-ig tartott, és kizárólagosságot adott a gyártó termékeinek ... egész területén történő tovább értékesítésére, alkalmazott jogként a magyar jogot választották.

A fenti szerződés alapján leszállított hordók 10.471 euró vételáráról a felperes a „...” vevő részére 2008. február 20-i esedékességű számlát állított ki, melynek kifizetésére nem került sor.

A felperes 2007 nyarán tárgyalást folytatott a ... céggel üzleti együttműködésről; 2008. január 28-án kelt társasági szerződéssel megalapította a ... Korlátolt Felelősségű Társaságot, melynek cégnyilvántartási bejegyzésére 2008. február 5-én került sor. 2008. április 25-i hatállyal ezen társaság tagja lett a ... cég, és ezen időpontban az újonnan létrehozott társaság 2008. április 25-i hatállyal ... területére vonatkozó képviseleti szerződést kötött hordók értékesítésére a ... céggel.

Az új tag belépését megelőzően a társaság alapításáról a felperes 2008 márciusában ...ot tájékoztatta - többek között - közölte, hogy az új társaság létrehozásában közreműködő ... fogja képviselni a társaságot ..., ezen körülmény azonban nem érinti a visszaigazolt megrendeléseket és egyéb folyó ügyeket.

A felperes 2008. március 14-i fizetési határidővel 14.855 euró vételárról, 2008. április 11-i fizetési határidővel 2.600 euró vételárról állított ki számlát a „...” vevő felé, melyek kifizetésére nem került sor.

A „...” jogi képviselője 2008. június 11-én kelt levelében sérelmezte, hogy a felperes a 2007. augusztus 21-i dátumú szerződés megkötése előtt együttműködési kötelezettségét megszegve nem adott tájékoztatást a tervezett - piacvesztést eredményező - fúzióról, ezen körülmény ismeretében a határozott idejű szerződés megkötésére nem került volna sor. Álláspontja szerint a felperest az együttműködési kötelezettség megszegése folytán kárfelelősség terheli; ennek hiányában a szerződést a Ptk. 210. § (1) bekezdésére hivatkozással megtámadta; általános kárként 7.000.000 forint megfizetésére támasztott igényt, kifogásolva, hogy a kiépített piac hasznát a felperes fogja realizálni.

Az érintettek között ezt követően folytatott levelezés nem vezetett eredményre; ... tájékoztatást adott arról, hogy a ... Kft. ténylegesen az alperes vállalkozása volt, a „...” egy kereskedelmi márkanév, a szerződésből eredő kötelezettségeket

ténylegesen az alperes teljesítette, továbbá kárigényét a vételártartozásba beszámította.

A felperes 2009. szeptember 11-én terjesztett elő keresetet az alperessel szemben, melyben kérte kötelezni 27.926 euró, ezen összegből 2.600 euró után 2008. április 12-től, 10.471 euró után 2008. február 21-től, 14.855 euró után 2008. március 16-tól a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy 2007. augusztus 21-én az alperessel kötött szállítási szerződésnek minősülő megállapodást, az annak alapján leszállított, átvett hordók vételárát az alperes megfizetni tartozik a Ptk. 379. § (1) bekezdése szerint.

Az alperes érdemi ellenkérelmében elismerte, hogy vételártartozása áll fenn a felperes felé; előadása szerint a ... Kft. megszűnését követően is fennmaradt a felperes és az alperes között a jogviszony ráutaló magatartás folytán, tekintve, hogy a tényleges kereskedelmi tevékenységet a társaság fennállásának időszakában is az alperes végezte a felesége, ... útján.

Sérelmezte, hogy a felperes a 2007. augusztus 21-ére dátumozott szerződés előkészítésekor, illetve a szerződéskötéskor is azt a látszatot keltette, hogy hosszú távú együttműködést kíván az alperessel megvalósítani, elmulasztotta tájékoztatni arról a lényeges körülményről, hogy ... befektetővel fog társulni, melynek következtében az alperes elveszti az általa kiépített ... piacot, kizárólagos képviseleti joga határozott idő elteltével megszűnik. Felperes ezen magatartása a Ptk. 4. §-ába és 205. § (3) bekezdésébe ütközik, a szerződésszegéssel okozott kárát, mely az általa kiépített piac értéke, megtéríteni tartozik.

Másodlagosan a 2007. augusztus 21-ére dátumozott szerződés határozott időtartamára vonatkozó szerződési rendelkezést kifogás útján tévedés, megtévesztés jogcímén megtámadta, hivatkozva arra, hogy a felperes a szerződés megkötését megelőzően, illetve a szerződéskötéskor tévedésbe ejtette, megtévesztette; a határozott időtartamban történő megállapodás okaként azt jelölte meg, hogy az árak és a mennyiségek megállapítása miatt van erre szükség a felperes kapacitásgondjai miatt, ugyanakkor a tényleges célja ezzel az volt, hogy a határozott idő lejártával az alperessel fennálló jogviszony megszűnjön, és rovására piacvesztést eredményezzen, tekintve, hogy a ... piacot új szerződéses partnerének kívánta átjátszani. A részleges érvénytelenség ellenére a szerződés egésze nem dőlt meg, ugyanakkor az új képviseleti szerződés megkötése okán az értékesítési tevékenységét nem tudta folytatni, ebből kára származott, melynek összege az általa kiépített ... piac értéke. A beszámítási kifogással fenti jogcímenen érvényesíteni kívánt követelését 7.599.502 forintban és annak 2008. június 30-tól a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatában határozta meg.

A felperes a beszámítási kifogás jogalapja ésösszepszerúsége bizonyítatlansága okán annak elutasítását kérte; vitatta az alperes által állított szerződésszegését, valamint a szerződés részleges érvénytelenségét. Arra hivatkozott, hogy a határozott idejű szerződés megkötésekor nem volt tudomása arról, hogy a ... piacon nem az alperes közreműködésével fog értékesíteni, a szerződés meghosszabbítására vonatkozó ígéretet nem tett, emellett az alperes vételár-fizetési

kötelezettsége megszegése olyan súlyos szerződésszegés, amely egyébként is a szerződés felmondását eredményezte volna. A kárfelelősség jogszabályi feltételei teljesülésének hiánya mellett hivatkozott a követelés összegének bizonyítatlanságára is.

Az elsőfokú bíróság a 2010. február 10. napján kelt 32.G.41.504/2009/23. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 27.926 eurót, valamint 10.471 euró után 2008. február 21. napjától, 14.855 euró után 2008. március 16. napjától, 2.600 euró után 2008. április 12. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes Euribor kamat 7 %-kal növelt összegét, valamint 931.000 forint perköltséget.

A beszámítási kifogásra figyelemmel az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperes a kizárólagos képviseleti szerződéses jogviszony alanyává vált-e; a lefolytatott tanúbizonyítás, a pert megelőző levelezés, a határozott idejű szerződés fejrésze és a felperes által kiállított számlák alapján arra vont következtetést, hogy a szerződéses tevékenység megkezdésekor a ... Kft. a szerződésből eredő jogait az alperesre engedményezte, illetve kötelezettségeit az alperes átvállalta. Megállapította, hogy a felperes az engedményezésről értesült, a tartozásátvállaláshoz hozzájárult, figyelemmel arra, hogy az alperes fantázianevére és egy ... címre, nem pedig a ... Kft. nevére és címére állította ki a számláit, valamint annak ellenére, hogy ezen társaság megszűnéséről tudott, a szállítást változatlanul folytatta.

A szerződésszegésre alapított beszámítási kifogás alaptalanságára vont következtetést az elsőfokú bíróság; álláspontja szerint az, hogy a felperes nem tájékoztatta az alperest arról, hogy későbbi ... partnerével már a határozott idejű szerződés megkötésekor, illetve az azt megelőző tárgyalások időszakában együttműködést tervezett, nem minősül az együttműködés és tájékoztatási kötelezettség megszegésének. Kifejtette, a gazdasági társaság átalakulással, tulajdonváltással kapcsolatos üzleti tervei, tárgyalásai a társaság belső ügye - sőt üzleti titka -, különösen akkor, ha annak tényleges feltételei még nem alakultak ki. Bár az alperes bizonyította, hogy a felperes az üzleti tárgyalásait a ... céggel már 2007 nyarán megkezdte, az adott helyzetben nem volt tőle elvárható az, hogy erről az alperest tájékoztassa.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az sem jogellenes, hogy a felperes a tartós együttműködés lehetőségét nem zárta ki, tekintve, hogy a határozott idő leteltét követően, az akkor kialakuló körülmények és helyzet határozta meg, hogy az együttműködést a továbbiakban fent kívánják-e tartani. Az alperes nem bizonyította, a felperes arra kötelezettséget vállalt volna, hogy a határozott idő elteltét követően a jogviszonyt meghosszabbítja, továbbá azt sem igazolta, hogy a szerződéskötéskor már előre tudta, annak lejártát követően vele nem fog szerződni. A felperesi ügyvezető személyes nyilatkozata, az alperes által csatolt márciusi e-mail, valamint a 2008. április 25-én kötött szerződés azt bizonyította, hogy a felperes a képviselő személyének jövőbeni változásáról csak 2008 márciusában döntött, így jogellenes magatartás hiányában a kárigény nem foghat helyt.

Az elsőfokú bíróság a megtámadási kifogás alaptalanságára vont következtetést; álláspontja szerint az alperes nem lehetett tévedésben arra vonatkozóan, hogy a

szerződés nem határozott időre szólt, tekintve, hogy azt az okirat egyértelműen tartalmazta, határozott idejű szerződés a lejáraton túli biztos együttműködés képzetét nem keltheti. Nem zárható ki, hogy az alperes a már öt éve fennálló képviselete alapján, és a szerződés bevezető sorainak értelmezésére tekintettel feltételezhette, hogy vele a felperes újabb szerződést fog kötni, ezen tévedését azonban nem a felperes okozta, tekintve, hogy erre vonatkozó ígéret a részéről nem hangzott el, és a csatolt e-mail szerint az alperes munkájával kapcsolatosan sem adott hangot elégedettségének. A perbeli nyilatkozatokból arra lehetett következtetni, hogy a szerződés lejártát követő meghosszabbítás a felek jövőbeni döntése lett volna, az akkori körülmények függvényében. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem volt elvárható a felperestől, hogy az alperes esetleges tévedését felismerje, a határozott idő a jogban járatlan személyek számára is azt jelenti, hogy a szerződés a lejáratkor megszűnik; tényleges ígéretet az alperesnek nem tett, így nem volt oka feltételezni, hogy az alperes a határozott időt másképp értelmezi.

A megtévesztéshez az alperes azt tartozott bizonyítani, hogy a felperes a határozott idejű szerződés megkötésekor már tudta, hogy új ... képviselőt fog megbízni, ezért vette rá a szerződéskötésre, a tájékoztatási kötelezettség körében kifejtettek szerint azonban az alperes ekörbeni bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

Jogszerű kárigény, megalapozott beszámítás hiányában a felperes vételár-követelése fennmaradt, melynek megfizetésére az elsőfokú bíróság az alperest kötelezte, a késedelmi kamatigény tekintetében a keresettől részben eltérően határozva. E körben kifejtette, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint az euróban történő marasztalás esetén a jegybanki alapkamathoz igazodó kamatmérték nem állapítható meg, amennyiben a pénztartozást a szerződő felek idegen pénznemben határozták meg, az ahhoz kapcsolódó kamat, mint járulékos szolgáltatás idegen pénznemben fizetendő, tekintve, hogy a kamat ezen idegen pénz használatának ellenértéke. Az euróhoz kapcsolódó késedelmi kamat az euróra irányadó központi banki kamat, mely az ... szabályainak megfelelően megállapított pénzügyi kamatláb, az Euribor. Gazdálkodó szervezetek esetén a magánszemélyekre irányadó kamaton felül további 7 % kamat igényelhető, így a felperes által jogszerűen követelt késedelmi kamat mértéke Euribor + 7 %.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen eljárásjogi szabálysértés és a tényállás feltáratlansága okán az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, másodlagosan a beszámítási kifogásának történő helytadással a kereset elutasítását kérte. A hatályon kívül helyezés alapjául arra hivatkozott, hogy nincs tisztázva kellően a perbeli jogviszony kötelezettjének személye, a ... jogi státusza a ... jog szerint vizsgálendő lett volna, valamint az is, hogy az alperes - a helytállási kötelezettsége esetén - gazdálkodó szervezetnek tekinthető-e, állítása szerint nem, így késedelmi kamatfizetésre kötelezése részben téves jogi alapon történt. A fellebbezésében fenntartotta azon álláspontját, rosszhiszemű és tisztességtelen magatartásnak minősül a felperes részéről az, hogy a határozott idejű

szerződéskötés előkészítése és aláírása során nem tájékoztatta arról, hogy előrehaladott tárgyalásokat folytat a ... partnerével. Az elsőfokú bíróság tévesen döntött, amikor a tényállás ismerete ellenére azt állapította meg, hogy egy gazdasági társaság jövőbeni átalakulására vonatkozó tervek, tárgyalások a társaság belső ügye, üzleti titka, ebből az következne, hogy nem kell a szerződő partner figyelmét felhívni egy előreláthatóan bekövetkező olyan eseményről, amely a megélhetését teheti tönkre. Sérelmezte, hogy nem csak elhallgatta ezt a lényeges információt a felperes, hanem nyíltan biztatta is jogviszonyuk tartós fenntartása körében; ez állapítható meg a 2007. október 11-i e-mailből, valamint a szerződés szövegezéséből, továbbá ... tanúvallomásából. Utalt arra, hogy a jóhiszeműség és a tisztesség vonatkozásában még szigorúbb mércét kellett volna alkalmazni, tekintve, hogy a felperesi ügyvezető nem csak távoli, üzleti partnere volt az alperesnek, hanem közös, magánjellegű programjaik voltak, illetőleg az e-mailekből kitűnően baráti hangnemben leveleztek. Sérelmezte annak figyelmen kívül hagyását, hogy a felperesi ügyvezető elismerése szerint is a hét évi közös munka során nem került szóba a piaci együttműködés megváltoztatása, továbbá a határozott idejű szerződéskötés vonatkozásában azt nyilatkozta, hogy az időtartam kitöltésére azért van szükség, mert a mennyiségek és az árak évekre vonatkoznak. Ez a tematika nem volt ismeretlen az alperes számára, ezért bízott abban, hogy a jogviszonynak folytatása lesz. Álláspontja szerint a felperes tisztában volt azzal, hogy a vele tárgyalásokat folytató ... cég az elsőszámú hordógyártó, így akár később döntöttek konkrétan az értékesítő személyéről, akár nem, az értékesítő partner változásának a lehetősége fennállt, így ezt nem hallgathatta volna el az alperes elől. A bíróság tévesen fogadta el azt a felperesi hamis állítást, hogy az értékesítési irányváltás csak 2008 márciusában körvonalazódott, ennek ellentmond a 2008. márciusi, alperesnek küldött felperesi e-mail, valamint az általa hivatkozott honlapok tartalma. Utalt arra, hogy a 2008. április 25-i szerződést nem teljes terjedelemben csatolta a felperes, így annak tartalmából kétségmentes következtetés nem volt levonható. Álláspontja szerint tévesen döntött az elsőfokú bíróság a megtámadási kifogás elutasításáról; fenntartotta, hogy a felperes tévedésbe ejtette, illetve megtévesztette, azt állította, hogy a határozott idejű szerződéskötésre könyvelési okok miatt, illetőleg a kapacitáscsúcs és az árak rögzítése okán van szükség. Kifejezetten megtévesztő magatartás volt a részéről az, hogy az alperes tevékenységét elismerő megállapításokat tett, és kifejezte a közös együttműködésre vonatkozó reményét. Különösen azért sérelmes ez az alperes számára, mert a felperes tudta, hogy egyetlen megélhetési forrása az értékesítés; a felperes ugyan utalt a ... piac jelentéktelenségére, a jogvita elbírálása szempontjából azonban jelentőséggel az bír, hogy az alperes nulláról, hét év alatt épített fel egy piacot, és ezt a felperes segítségével egy ... cég számára átjátszották, anélkül, hogy az alperesnek ellenértéket fizettek volna. Az általa hivatkozott GK 34. számú állásfoglalás ismeri az általános kártérítésnek az elveszett piaci értéket reparáló szerepét, az elsőfokú bíróság azonban tévesen a követelés összegét nem vizsgálta. Emellett sérelmezte, hogy nem kezelte a peres feleket egyenlő partnernek, hiszen rövid határidőtűzésekkel hátráltatta az alperes munkáját, illetve kritika nélkül fogadott el egyoldalú felperesi előadásokat.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását, az alperes keresettel egyező késedelmi kamatfizetési kötelezettsége megállapítását kérte. Arra hivatkozott, hogy - a követelése alapjául csatolt számlákból kitűnően - késedelmes fizetés esetére a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti kamatfizetési kötelezettséget határoztak meg, az alperes üzletszerűen folytatta a felperessel a perbeli gazdasági tevékenységét, így egyéni vállalkozónak tekintendő. A BH 2006.111 számú eseti döntés szerint az idegen pénznemben megfizetendő kártérítés után a kamat is ebben a pénznemben jár, mértékét a teljesítés helyén fizetendő kamat határozza meg. Álláspontja szerint Magyarország területén gazdálkodó szervezetek egymás közötti viszonyaiban a késedelmi kamat mértéke a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összege. Ebből következően az Euribor kamatláb, ha a pénzkövetelés teljesítési helye ezen országban van, akkor a Ptk. 231. § (2) bekezdése, 292. § (1) bekezdése, 301/A. § (2) bekezdése szerint kizárólag a magyar jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összege.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezéssel nem érintett körben az ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan döntött a beszámítási kifogás elutasításáról, tekintve, hogy a felperes együttműködési kötelezettségét nem szegte meg; a ... történő tárgyalás a perbeli szerződés megkötése szempontjából nem volt lényeges, a határozott időtartam lejártát követően az újabb megállapodás azért maradt el, mert az alperes a hordók árát többszöri felszólítás ellenére nem egyenlítette ki. Utalt arra, hogy a tájékoztatási kötelezettsége csak a perbeli szerződés tekintetében és annak lényeges körülményeire vonatkozóan állt fenn, az alperes nem jelölte meg, hogy milyen alapon kellett volna tájékoztatást kapnia, emellett a ... partner szigorú titoktartási kötelezettséget írt elő a felperes számára. Amikor a tárgyalások alapján a szerződés megkötése bizonyossá vált, nem csak az alperest, hanem valamennyi üzleti partnerét körlevélben erről értesítette. Fenntartotta védekezését a szerződés részleges érvénytelenségére vonatkozóan is; az alperest nem tévesztette meg és ha tévedésben volt, azt nem okozhatta, tekintve, hogy a szerződés áttanulmányozására kellő idő állt a rendelkezésére. Emellett a felperes még a szerződés megkötésének időpontjában nem tudott arról, hogy a ... piacon ki lesz a hordók értékesítésével megbízott üzleti partnere. Mindezért a piacvesztés nem a felperes magatartásának a következménye, továbbá az alperes nem tett arra vonatkozó tényelőadást sem, hogy a ... cég az ő vevőkörét, ügyfeleit megkereste volna értékesítés céljából. Hivatkozott arra is, a hordók vételára a kiegyenlítésének elmaradása részéről felmondásra adott volna alapot, melyre azonban nem került sor, a szerződés a határozott időtartam leteltével szűnt meg, így az alperest, amennyiben kár érte, az a saját felróható magatartásának következménye, melyre jogot nem alapíthat.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezés alaptalanságára hivatkozott. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az idegen pénznemben történő marasztalás okán helytállóan a nemzetközi pénzpiaci kamatot vette figyelembe, a

felhívott eseti döntés is az ítéleti rendelkezés helytállóságát támasztja alá, az abban foglaltakat az alperes tévesen értelmezte.

Az alperes fellebbezése kisebb részben, a felperes csatlakozó fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az eljárásjogi szabályok maradéktalan betartásával eljárva hozta meg az ítéletét; a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és túlnyomórészt helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Nem osztja a Fővárosi Ítéltábla az alperes azon fellebbezési okfejtését, hogy a keresettel érvényesített vételártartozás kötelezettje kétségmentesen nem tisztázott. A 2002. június 18-i szerződésből kitűnően a túlnyomórészt alperes tulajdonát képező ... Kft. szerzett képviseleti jogot termékértékesítésre, a jogviszony határozatlan időtartamra szólt, azonban a cégnyilvántartásból történő 2005. február 5-i törléssel a társaság a jogképességét elvesztette, ezen időponttól kezdődően jogot nem szerezhette, kötelezettséget nem vállalhatott.

... - alperes feleségének, a ... Kft. volt ügyvezetőjének - tanúvallomásából, valamint az azt alátámasztó 2009. március 16-i leveléből kitűnően a Magyarországon bejegyzett, alperes érdekeltiségébe tartozó társaságon keresztül került volna sor a hordó értékesítési üzlet bonyolítására, azonban ez időközben megváltozott, a tanúvallomás szerint: "...az a koncepció, amit először kitaláltunk, hogy a Kft. veszi meg Magyarországon a hordókat és ő exportálja ..., már nem volt megfelelő, ehelyett ... importőrként kezdtünk dolgozni ... elnevezés alatt, ami mögött ténylegesen a férjem, mint vállalkozó állt".

A tanú állítása szerint az első szállítástól kezdődően a felperes a hordók vételárát a ... nevére számlázta, és azok alapján ténylegesen az alperes teljesített.

A 2002. június 18-i szerződéskötésnél felperes képviseletében eljáró ... tanú akként nyilatkozott, hogy az okirat fejrészában szereplő társasággal kötött szerződést ...on keresztül - ezen személy közölte az ott rögzített partneradatokat -, ugyanakkor az alperes jelenlétét az üzleti tárgyalásokon természetesnek vette, azzal nem foglalkozott, hogy azokon, illetőleg a teljesítésben milyen minőségben vett részt, amikor arról értesült, nem tulajdonított jelentőséget az alperes érdekeltiségébe tartozó magyarországi cég megszűnésének, kizárólag annak, hogy a teljesítés zökkenőmentes legyen.

A fenti okiratok és tanúvallomások alapján, valamint abból a nem vitás körülményből, hogy zavartalanul folyt a szolgáltatások kölcsönös teljesítése, azok elfogadása - az elsőfokú bíróság által kifejtettektől részben eltérően -, arra vonható kétségmentes következtetés, hogy eredetileg a ... Kft. és a felperes kötött írásban képviseleti szerződést, majd változatlan tartalommal - közelebbről meg nem határozható időpontban, de legkésőbb a társaság cégnyilvántartásból történő törlésével - a Ptk. 216. § (1) bekezdésének utolsó fordulata szerinti ráutaló magatartással a peres felek között jött létre jogviszony.

Ezen jogviszonynak megfelelő üzletmenet fenntartásáról folytattak a peres felek 2007. nyarától kezdődően tárgyalásokat, melynek eredményeképp került sor a 2007. október 21-ére dátumozott szerződés kölcsönös aláírására, ezáltal írásbeli szerződéskötésre; az így létrejött jogviszony tartalmára az okiratban rögzítettek irányadók, ezen szerződés alapján az alperes a vételártartozás kötelezettje, erre történő helytálló hivatkozással támasztott a felperes vele szemben követelést a vételár teljesítésére.

Helyes a beszámítási kifogás elutasítására vonatkozó ítéleti döntés is, a Fővárosi Ítéltábla teljes körűen osztotta az elsőfokú bíróság által e körben kifejtetteket; az alperes a felperes kárfelelősségét eredményező szerződésszegését, a szerződés részleges érvénytelenségére vezető magatartását kétségmentesen nem bizonyította, alaptalanul sérelmezte tájékoztatása elmaradását és ezzel összefüggésben állított tévedése, megtévesztése bekövetkeztét.

Az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy előrehaladott cégalapítási terv is a társaság belső ügyeként nem tartozik harmadik személynek minősülő szerződéses partnerrá, nem megalapozott az alperes azon fellebbezési érvelése, hogy az ügyvezetők közötti közvetlenebb kapcsolat, az üzlet fenntartásához fűződő nyomatékos alperesi érdek ismerete e körben szigorúbb mérce alkalmazására adna alapot.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli a Fővárosi Ítéltábla, az a körülmény, hogy azonos profilú, jelentős forgalmat bonyolító, kiterjedt saját értékesítési hálózattal rendelkező társaság várhatóan belép a felperes által alapított új társaságba, nem eredményezi feltétlenül azt, hogy a felperesnek az alperessel fennálló szerződéses kapcsolatát meg kell szüntetnie, illetőleg, ha erre mégis sor kerül, az alperes kihagyásával történő értékesítés feltétlenül az általa kiépített vevőkör felé történik, erre egyébként a perben adat nem is merült fel.

Emellett nem hagyható figyelmen kívül, hogy a perbeli piac üzletstratégiai szempontból nem számított jelentősnek; ... tanú akként nyilatkozott, hogy kicsi, visszafejlődő piacnak minősült, ahol a felperes számára nem annyira az árbevétel, hanem a jelenlét volt fontos.

A fentiekől nem tért el ... nyilatkozata, a tanúvallomása szerint nem túl nagy bevételű, nagyon csökkenő piacon fejtette ki a tevékenységét, a hordóeladás-szám évenkénti folyamatos negatív változására konkrét tényelődést is tett.

A felperes a 2008. márciusi leveléből kitűnően tájékoztatta az alperest a bekövetkezett cégalapításról, annak 2008. február 5-i cégnyilvántartási bejegyzésére, valamint arra is figyelemmel, hogy az új tag belépésére, valamint az új képviseleti szerződés megkötésére ekkor még nem, csak 2008. április 25-én került sor, korábbi időpontban történő tájékoztatás a felperestől alappal nem volt elvárható.

Ugyancsak helytállóan vont következtetést az elsőfokú bíróság a megtámadási kifogás alaptalanságára is; az alperesnek tisztában kellett lennie a határozott időtartamra vonatkozó szerződési rendelkezés jelentés tartalmával, amennyiben ennek ellenére az üzletmenet időbeli korlát nélküli fenntartását feltételezte, azt alap

nélkül tette, arra vonatkozó, kifejezett felperesi ígéret hiányában, így a felperes az alperes esetleges tévedését nem okozhatta, illetőleg megtévesztő magatartást nem tanúsított.

Utóbbit a fellebbezésben írtakkal szemben - nem támasztja alá a felperesi ügyvezető 2007. október 11-i válaszlevelének a tartalma, abból nem lehet többre következtetni, minthogy az árak és a lekötött mennyiségek évenkénti változása határozott időtartamú megállapodást tett indokolttá, ez megfelelt a felek korábbi gyakorlatának, tekintve, hogy évenként rögzítették az eladásra felkínált anyagok árait és az előirányzott szállítási határidőket.

... hosszú távú együttműködésre tett felperesi ígéretre hivatkozott a tanúvallomásában, ezt azonban ... tanúvallomása nem támasztotta alá, és ez egyéb módon sem nyert kétségmentes bizonyítást.

A peres felek közötti jogviszony kétségtelenül a határozott időtartam elteltével szűnt meg, utóbbi nem hozható összefüggésbe azzal, hogy az alperes a perbeli számlák szerinti vételár fizetési kötelezettségének nem tett eleget, így a felperes felmondás lehetőségére alapított, fellebbezési ellenkérelembe foglalt érvelése súlytalan, ugyanakkor az alperesi szerződésszegés kétségtelenül indíthatta a felperest arra, hogy újabb megállapodást vele ne kössön.

Az alperes sérelmezett „kijátszására” tett fellebbezési előadás kapcsán megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a Ptk. a határozatlan idejű szerződéses jogviszony jogszerű megszüntetésére is lehetőséget ad; önmagában az időbeli korlát hiánya nem eredményez a jogviszony időtlen fenntartására vonatkozó feltétlen kötelezettséget, különös tekintettel arra, hogy a peres felek megbízással vegyes szállítási szerződést kötöttek, és a megbízás - tartós megállapodás esetén is - alapvetően bizalmi elven alapul.

A 2002. június 18-i szerződés 8. pontjában a Ptk. 483. § (4) bekezdése szerint a megbízói felmondás jogát az értékesítés eredményéhez igazodóan korlátozták, azonban az eladás folyamatosan csökkenő tendenciájára a peres felek egyezően nyilatkoztak, így az elvárt teljesítés esetleges hiánya is alapul szolgálhatott volna a határozatlan idejű szerződés jogszerű megszüntetésére.

A beszámítási kifogás jogalapjának a bizonyítottsága hiányában az elsőfokú bíróság alappal mellőzte a kárigény összegszerűségének a vizsgálatát, az e körbeni fellebbezési okfejtés nem fog helyt; az alperesi követelés megalapozott elutasítása okán helytállóan döntött, amikor az alperest a keresettel érvényesített - összegszerűségében egyébként nem vitás - lejárt vételártartozás megfizetésére kötelezte a Ptk. 379. § (1) bekezdésében foglaltak szerint.

Részben helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a késedelmi kamatigény tekintetében; az alperes fellebbezése e körben megalapozott, a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan az alábbiak szerint.

Helytállóan észlelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a késedelmi kamatigényét a Ptk. 301/A. § (1), (2) bekezdéseiben foglaltakra alapította, ugyanakkor az alperes marasztalását idegen pénznemben, euróban kérte.

E körbeni döntése meghozatalakor az elsőfokú bíróság helytállóan vette alapul azt az egységes ítélkezési gyakorlatot, miszerint az idegen pénznemben fennálló kötelezettség késedelmes teljesítése esetén az adott pénznemre meghatározott nemzetközi pénzpiaci kamatot kell figyelembe venni, mert a Ptk.-ban meghatározott mértékű kamat a jogrendszer egészéből és a Ptk. rendszeréből is következően, kizárólag forintban történő marasztalás esetén állapítható meg, ezzel teljesen egyező jogi álláspontot tükröz a felperes csatlakozó fellebbezésében felhívott - általa tévesen értelmezett - BH2006.111. számú eseti döntés is.

Ugyanakkor tévesen tekintette az elsőfokú bíróság az alperest gazdálkodó szervezetnek, ennek vizsgálatára a szerződésben választott jog szerint a Ptk. 685. § c) pontja irányadó, ennek alapulvételével az alperes nem esik az ezen jogszabályi rendelkezés által nevesített körbe; az egyéni vállalkozói státusz önmagában nem következik abból, hogy üzletszerű gazdasági tevékenység keretében végezte a perbeli szerződés teljesítését, a szerződéskötéskor hatályos, az egyéni vállalkozásról szóló 1990. évi V. törvény 3. §-a és 4. §-a szerinti feltételek teljesülését a felperes sem állította.

Emellett a Ptk. 301/A. § (1), (2) bekezdéseiben foglaltak alkalmazására az sem ad alapot, hogy a peresített követelésekről kiállított számlákon a felperes a gazdálkodó szervezetekre korábban hatályban volt jogszabály alkalmazását késedelem esetére kikötötte, ez ugyanis a részéről egyoldalú nyilatkozat, mely nem tekinthető a késedelmi kamat mértéke tekintetében a felek által kötött kölcsönös megállapodásnak.

Mindezért az alperes magánszemélyként tartozik a nem vitás késedelembe esése okán késedelmi kamatot megfizetni, melynek mértéke így nem az Euribor 7 %-kal növelt, hanem a nélküli összege.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a fent kifejtettek szerint a késedelmi kamat mértéke körében - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

Tekintettel arra, hogy az alperes fellebbezése túlnyomórészt nem, a felperes csatlakozó fellebbezése nem vezetett eredményre, a peres felek viselik az általuk lerótt jogorvoslati illetéket; a felperes, alperes döntően sikertelen fellebbezése folytán, valamint az alperes, a felperes csatlakozó fellebbezése aplotalansága okán perköltségként jogi képviseleti munkadíjra támaszthat igényt, mely összege a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével, mérlegeléssel a felperes javára bruttó 230.000 forintban, az alperes javára 30.000 forintban került megállapításra, ítéleti beszámítás alkalmazásával a Fővárosi Ítéltábla - a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint - az alperest kötelezte a felperes javára mutató 200.000 forint jogi képviseleti munkadíj megfizetésére.

Budapest, 2010. november 9.

Dr. Bánki Horváth Mária s.k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s.k.,
bíró

A kiadmány hitelül:

...